

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Caput II. Quomodo oporteat uniri, & laudes referre Auctori omnium, qui
est super omnia?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Thom[as] JESU
Opus Spiritu
Tom. II

Quæ sic intelligo. Quamvis in ista contemplatione non detur omnimoda cessatio actus intellectus, sic enim esset otiosus, & stupidus, & ut supra diximus, DEUM cognoscere quoad an est, & de eo etiam format conceptum aliquem confusum, non tamen cognoscere, quid DEUS sit, & semper DEUS quod quid est, manet illi ignorans; DEO autem sicut signo conjunctus, & sine ejus distincta cognitione, (& omnem notionem, rationem cognoscendi DEUM ex creaturis emendatam deferendo) totaliter DEO unitur sine aliquo medio tam ex parte intellectus, quam voluntatis.

Sic enim totus est DEI quoad intellectum, quia intellectus intelligendo su omnia: to usque DEI quoad voluntatem, quia in DEUM a se ipsa ex ecstasi fertur, & sic animus in Deo trans-

formatus, non est ullius creature, quia nullam intelligendo aut amando interponit, sive se, sive alterum, ac proinde neque est *sensus*, quia nec infle respicit, nec si querit, neque alterius objecti eodem modo.

Quod videtur insinuari in illa explicatione mystica Theologæ, quam asserti idem S. Doctor in cap. 7. de divinis nonnibus, scilicet, quando mens a rebus omnibus recedens, ac demum semetipsam defens, desuper fulgentibus radios unire, &c. Per quod innuitur, quod od mens non soluta omnia alicia, sed seipsum quoque debet amittere, non reflectendo supra seipsum, aut supra proprios actus, ut explicat plures laudatus P. Joseph à JESU MARIA lib. 1. a/cens. anima ad DEVVM cap. 27. quæ omnia sappositi superius dictis de unione, prolixiori non videntur indigere enucleatione.

C A P V T S E C V N D V M.

Quomodo oporteat uniri, & laudes referre Auctori omnium,
qui est super omnia.

Iuxta Lectionem Perionii.

In hac clarissima caligine esse optamus, atque aspectus privatione, & ignoracione cernere, ac cognoscere eum, qui omnem aspectum atque scientiam vincit, hoc ipso, quod minimè videamus, & sciamus. Hoc enim est revera videre, & cognoscere: eumque qui essentia superior, ac praestantior est, divino more laudare, omnium, quae sunt negatione: ut illi, qui nativum signum faciunt, tollunt ea, que obscurant, & impediunt formæ latenter aspectum, ipsamque in se pulchritudinem, quæ abstrusa est, explicant sola destra-

zione. Sed mihi detractiones, sive negationes contraria, ac affirmations laudanda videntur. Illas enim à primis ortu, & ad extrema per media devenientes ponebamus: hic autem ab extremitate ab prima, & principali ascendentes, omnia tollimus, ut sine integumentis cognoscamus ignorantem illam, quæ ab omnibus rebus, quæ scientia comprehenduntur in illis, quæ sunt, occultata est, caliginemque illam cernamus essentia superiori, quæ ab omni luce, quæ in rebus inest, occultatur.

Iuxta Corderium.

Nos in hac supra quam lucente caligine veritati exoptamus, & per visionis, cognitionisque negationem videre & cognoscere id, quod supra visionem, cognitionem existit, hoc ipso quod non videmus, nec cognoscimus: hoc enim est verè videre & cognoscere, & supra scientiam supernaturaliter laudare per omnium rerum ablationem, non secus ac qui statuunt nativam de dolam, auferentes omnina, quæ cum complicita claram formæ latenter visionem impediabant, ablatione sola genuinam ejus occultam pulchritudis

nem manifestant. Oportet autem, ut exstimo, ablationes contrario modo, quam positiones celebrare: siquidem illas à primis incipientes, & per media, & extrema descendentes ponebamus; hic verò ab extremitate ad prima ascendentes, omnia removemus, ut revelatè cognoscamus illam inconoscibilitatem, quæ ab omnibus, quotum cognitio est, in rebus omnibus obtegitur: & supernaturalem illam caliginem intueamur, quæ ab omnibus, quod in rebus est, lumine occultatur.

P A R A P H R A S I S.

Ego in hac caliginosa contemplatione cupio occupari, & detineri, & hoc ipso quod non videam, nec cognoscam, per negationem & carentiam omnis visionis, & cognitionis, cupio videte & cognoscere DEUM, qui excedit omnem visionem & cognitionem. Hoc enim verè est videre eum, & cognoscere, & per omnium rerum ablationem supra modum naturalem laudare eum, qui est supra omnes essentias; sicut statuarius, qui statuum format ex truncu nativo, & nondum in lecto, per solam ablationem materia su-

perflua oculis proponit imaginem, quæ abcondita, & in potentia adhuc erat sub illa rude, & indigesta mole. Ablationes autem mihi videntur facienda esse contrario modo à positionibus nam positiones seu affirmations de DEO apponere solemus, incipiendo à primis prædicatis, & descendentes per media, v.g. ad extremitates, quæ verò debent incipiēre ab ultimis, & sic ascendere usque ad priora, ut sine velo a regimento cognoscamus illam DEI inconoscibilitatem, quæ veatur & tegitur ab omnibus rebus, quæ co-

cognosci possunt, & videamus caliginem illam, qua occultatur, & absconditur ab omni lumine, quod in rebus est.

QV AESTIO XXXI.

Quomodo intelligenda, quæ in hoc capite docet S. Doctor?

Cum S. Dionysius in primo capite hujus libri compendio tradidit totam Theologiam mysticæ doct. in hoc, & in sequentibus capitulo parum aut nihil novi addit ad illam directe pertinet, sed per plures sententias explicitius tradit, que ibi sub brevitate conglobata docuerat. Unde super prius questionis circa primum caput dictis, hanc per aliquos breviuscula quæ sita expediemus.

Quæ exigitur primum, quare dicat Dionysius se exopia e hanc ingredi caliginem, seu ad hanc caliginosam contemplationem admitti? cum Patries & Doctores doceant, nemini ad infusam & supra naturalem contemplationem aspirandum esse, excedit quippe vires naturales, &c. Quod etiam docuit idem S. Dionysius cap. 1. de div. nom. §. 1. & contra ratione presumptionem voca D. Th. 2. 2. quest. 30. art. 1. Respondeo, mysticam Theologiam vel posse esse acquisitam, vel infusam, ut diximus quest. 9. proam. & ideo potuit D. Dionysius optare, & p. occurse caliginosam contemplationem, ad quam labore & industria nostra cum auxilio DEI communis possumus pervenire. Si autem loquatur de supernaturaliter infusa, non ideo esset vitiosum aut presumptuum (aliter Dionysius supernaturalibus illustrationibus affectu) illam simplici desiderio appetere cum humilitate, & resignatione competenti, dummodo se ad illam propius viribus elevate non presumere.

Quæ secundum, quare caligo ista dicatur lucens, & superquam lucens, cum lux opponatur caligini? Responsio patet ex supra dictis, maximè quest. 1. ad cap. 1. Non enim ista caligo est per defecum lucis, sed per excessum quæ enim ait D. Maximus, quod efficit absentia luminis, efficit enim excessus lucis; itaque si per absentiam luminis ponitur oculus in caligine, quia cessat à visione, etiam per excessum lucis ponitur in caligine, quantum non potest tantum lucem sustinere, & inueniri. Cum hac tamen suspenzione visionis sita, quod caligo ista oculos mentis illuminat, quatenus per illam, & in illa manifeste cognoscitur, DEUM esse incognoscibilem in hac vita quod quid est, & esse supra omnia, quæ cognoscere possumus.

Quæ tertium, quomodo non vidento videre, & non cognoscendo possimus cognoscere DEUM? Respondeo, videre & non videre non esse opposita in presenti, quia respectu diversorum dicuntur: videmus enim, seu cognoscimus DEUM esse invisibilem & incognoscibilem quo ad quid est, extra visionem beatam, dum non videntur cum, ut antea videbamus, & cognoscemus sub specie & imagine rerum creatarum: & nouo videndo clare, videmus enim confusè melius modo, quia potest in hac vita video extra predictam visionem; quia videndo per formas creatas ad similitudinem creaturarum, videmus quod ipse non est, non vidento autem hoc modo, & ne-

garde de eo omnia, videmus cum non esse aliquid ex ipsis, nec sicut ipsa, vel supra ipsas, & quid nobis incognoscibile quod quid est.

Quæteres quartus, quare sic cognoscens DEUM coparetur positus statuari, quam pictori? Resp. ex ipso contextu constare differentiam, pictor enim format imaginem addendo colores coloribus, quod magis assimilatur contemplanti DEUM per affirmationem & positionem; sculpior autem forfati imaginem, seu statuam, auferendo & removendo redundantem materiam; quod similiter facit contemplans DEUM per negationem, auferendo scilicet & removendo à DEO quidquid ex creaturis per affirmantem cognitionem illi fuit superadditum. Alii etiam per statuam, seu figuram nativam intelligent agalma, seu splendidum ornamentum, quod à natura habet smaragdus, vel aliquis pretiosus lapis, quod appareat, cum à materia terrestri subjacente fedulo purgatur. Hæc igitur imago seu agalma remanens ex predicta remotione est conceptus ille positivus, & confutus, in quo debemus sistere, ut diximus quest. 15.

Quæteres quintus, quomodo negationes seu ablationes contrario modo ab affirmationibus formanda sint? Respondeo, quando ordinatè aliqua praedicata positiva de DEO affirmamus, descendimus à primis & universalioribus usque ad ultima, v.g. est ens, est substantia, est vivens, est spiritus, est intelligens, &c. quando vero ipsa de DEO negamus, aut removemus, ascendimus ab ultimis usque ad prima, v.g. non est intelligens, non est spiritus, nec vivens, nec substantia, nec ens, ut à nobis hæc omnia naturaliter pro statu rite cognoscuntur. Sicut cum homo induitur, incipit à subucula, seu interula, deinde procedit ad thoracem, inde ad tunicam, & denique ad palium; cum vero exiatur è converso modo, primò deposit pallium, deinde tunicam, &c.

Quæteres sextus, quomodo incognoscibilitas DEI regatur, & obveletur à rebus creatis? Respondeo, non obvelari à rebus creatis in se, nec enim ex rebus creatis definit intellectus ad Deum cognoscendum ascendere, nam in visibilia ejus per visibilia mundi intellecta conspicuntur. Est tamen hæc cognitio enigmatica, cum videamus DEUM nunc per speculum in enigmate, & sicut in figura enigmatis obvelatur significatum, ita in rebus creatis cognitis, seu in modo cognoscendi DEUM ex creaturis obvelatur, & absconditur ipse DEUS, qui est incognoscibilis in se quod quid est; & per consequens erit obvelatur incognoscibilitas ejus, cum cognoscatur per modum cognoscibilis, quod est incognoscibile.

Ipsa etiam caligo supernaturalis, seu incognoscibilitas DEI non quidem illuminatur à lumine rerum, sed potius absconditur, & regatur ab illo, ut in ultimis verbis inquit S. Doctor, lumen est nim rerum, ut explicat S. Maximus, est cognitio rerum, qui non detegit, sed concegit divinum arcanum.